

OPPVEKST

HORTEN
KOMMUNE

**SAMARBEID FOR SAMMENHENG
HJEM, BARNEHAGE, SFO OG SKOLE
2017 - 2019**

Nå kommer skolestarteren!

Jeg har med meg:

Troen på at jeg mestrer
Troen på at jeg er respektert og
anerkjent for den jeg er og
livslang læring
innen alle livets områder

FORMÅL MED PLANEN

Formålet er å styrke sammenhengen mellom barnehage og skole og skape en god overgang for barna, når de begynner på skolen.

Planen forplikter alle barnehagene i kommunen til å forberede barna til skolestart, og tilsvarende forplikter den skolene til å være forberedt på å ta i mot barna fra barnehagen.

Planen legger også til rette for sammenheng og progresjon i barnehage og skole. Slik sikrer vi at alle barn i kommunen får et likeverdig tilbud av høy kvalitet.

Kommunen har et overordnet ansvar for å koordinere samarbeidet mellom de forskjellige barnehagene og skolene, slik at det legges til rette for en best mulig gjennomføring. Ansvar for den praktiske gjennomføringen ligger i den enkelte barnehage og skole. Foreldre og foresatte (heretter kalt foreldre) skal være aktive parter i samarbeidet, og arbeidet skal skje i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Regjeringen ønsker et helhetlig opplæringsløp, tidlig innsats for livslang læring og gode rammer for vekst og trygghet. (St.meld.16) Dette er også viktig i barnets overgang fra barnehage til skole. Ved å styrke sammenhengen mellom barnehage og skole ivaretar vi barnets behov for trygghet og bidrar til at opplæringen tilpasses enkeltbarnet både i tiden før, under og etter at barnet slutter i barnehagen og når det starter på skolen.

I kapittel 5.1 i "Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver" heter det:

"Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem".

I "Prinsippene for opplæringen" (Læringsplakaten) heter det at:

"Godt og systematisk samarbeid mellom barnehage og barnetrinn, barnetrinn og ungdomstrinn, ungdomstrinnet og videregående opplæring skal bidra til å lette overgangen mellom de ulike trinnene i opplæringsløpet" (Utdanningsdirektoratet 2006: 33).

Barnehage og skole har felles verdigrunnlag i formålsbestemmelsene og er begge institusjoner for omsorg, oppdragelse, lek og læring.

Når barnet begynner på skolen skal det møte både likhetstrekk og ulikheter mellom barnehagen og skolen. Personalet på begge steder har, sammen med foreldrene, ansvar for at barnet møter disse ulikhetene med nysgjerrighet og tillit til sine egne forutsetninger.

Likheter og forskjeller i barnehage og skole skal tas vare på, samtidig som begge virksomhetene har ansvar for å utvikle et samarbeid som ivaretar sammenhengen i barnas opplæringsløp.

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet en veileder for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole: *"Fra eldst til yngst"*. Denne planen bygger på veilederen.

SAMARBEID FOR SAMMENHENG BARNEHAGE, HJEM, SFO OG SKOLE

Målsettinger:

- Stimulerer barnets lyst til å lære
- Skape en smidig overgang fra barnehage til skole
- Skape gjensidig innsikt og forståelse for arbeid og metoder i barnehage og skole.
- Samarbeide om barn som trenger spesiell tilrettelegging og oppfølging i skolen.
- Gjøre foreldrene til aktive parter i samarbeidet.

Ulike læringskulturer i barnehage og skole

Både barnehage og skole er arenaer for lek og læring og har til felles at de skal rette fokus mot likeverd og kvalitet i omsorg og opplæring.

Skolen har tradisjonelt vært mer målstyrt og læringen er i stor grad kompetanseorientert. Grunnleggende ferdigheter i skolen er å kunne uttrykke seg muntlig, å kunne uttrykke seg skriftlig, å kunne lese, å kunne regne og å kunne bruke digitale verktøy. I følge UNESCO må de første årene i skolen ha en overlapp med den pedagogikken som brukes i barnehagen som barnet har gått i (St.meld.41).

Barnehagen som institusjon har de siste tiårene utviklet seg innenfor en sosialpedagogisk tradisjon der lek, læring, utvikling, oppdragelse og omsorg ses som deler i en sammenhengende helhet. Det er gode tradisjoner i barnehagene for å gi femåringer et spesielt tilrettelagt pedagogisk tilbud det siste året før skolestart. Departementet setter spesielt søkelyset på arbeid som fremmer barns lese- og matematikkforståelse når de kommer på skolen.

De ulike læringskulturene gir barnehagen og skolen ulike utgangspunkt for pedagogisk arbeid. Samarbeidet mellom barnehage og skole må bygge på prinsippet om likeverdig partnerskap. Dette forutsetter gjensidig respekt for hverandres særpreg og en felles målsetting om god sammenheng i læringsarbeidet og omsorgen for barnet.

Det enkelte barn

At skolen får god informasjon om hvert enkelt barn før skolestart, kan bidra til at skolen bedre kan legge til rette for tidlig innsats og tilpasset opplæring allerede fra første skoledag. Informasjon fra barnehagen må ha fokus på hva barnet kan og mestrer og på hva det kan trenge særskilt støtte til. Informasjon om enkeltbarn skal gis etter samtykke fra foreldrene.

Barn med rett til spesialundervisning. (Lov om barnehager § 19a og Opplæringsloven § 5.1)

Det er viktig at det tidlig inngås samarbeid om elever som har rett til spesialundervisning i form av et helhetlig spesialpedagogisk opplæringstilbud. Foreldrene skal være informert og ha gitt samtykke i forkant. Taushets- og opplysningsplikt i barnehageloven og annet regelverk legges til grunn. Styrer innkaller rektor til overføringsmøter i barnehagen i god tid før skolestart. Rektor har ansvar for at spesialundervisning på skolen planlegges i samarbeid med foreldre, lærere og PPT.

For barn som har spesialpedagogisk hjelp i førskolealder *av mindre omfang*, kan det gjennomføres overføringsmøter med skolen, dersom foreldre ønsker dette. Her kan barnehagen og foreldrene informere om barnets utvikling og hvilke tiltak og tilpasninger som har hjulpet barnet i barnehagen. Dette blir en del av grunnlaget for skolens planlegging av tilpasset opplæring for alle elevene. En eventuell sakkyndig vurdering ihht. Opplæringsloven kan utarbeides av PP-tjenesten etter at barnet har begynt på skolen, dersom barnet ikke har utbytte av det ordinære opplæringstilbudet. Foreldre kan da søke skolens rektor om spesialundervisning. Det foreligger et flytskjema som gir en god oversikt over disse rutinene i Horten kommune.

Minoritetsspråklige barn

Barn med minoritetsspråklig bakgrunn er særlig sårbare ved overganger. Horten kommune er i slutfasen med å utarbeide en veileder for arbeid med minoritetsspråklige barn i skole og barnehage. Inntil denne er ferdigstilt, ber vi barnehager og skoler være særlig oppmerksom på disse barna. En ferdigstilling av veilederen er planlagt juni 2017. I samarbeid med Bassengbakken, Gartnerløkka, Strandparken og KJV barnehage, skal Sentrum skole i 2017 gjennomføre 4 aktiviteter som retter seg mot denne målgruppen:

1. Førskoleuker på våren
2. Felles foreldremøte på høst/vår med tolk på Sentrum skole
 - forventninger til skolen, praktiske ting i skolehverdagen, presentasjon av skolestarterplanen
 - hvordan skal barnehagen arbeide det siste året i barnehagen?

3. Felles tema for skolestarterne, et felles prosjekt for skolestarterne, «skattekiste» med dokumentasjon fra prosjektene som følger barna over i skolen
4. Idébank/begrepsbank felles for alle

Barnegruppen

I samarbeidsmøter mellom skole og barnehage får skolen tidlig generell informasjon om hele elevgruppen. Barnehagen skal gi skolen informasjon om hva barna har opplevd, lært og gjort i barnehagen.

Skolen informerer foreldrene og barnehagene om årsplan for 1.trinn, tid for innskriving, besøksdager m.m.

Gjensidig informasjon om pedagogikk og metodikk.

En smidig overgang til skolen krever at barnehage og skole kjenner hverandres rutiner, tradisjoner, metoder og planer.

Rammeplan for barnehager videreføres gjennom Kunnskapsløftet i skolen og det dannes en naturlig sammenheng og progresjon i forhold til omsorg, lek, læring og fagområdene:

Rammeplanens fagområder	Kunnskapsløftets innhold
Kommunikasjon, språk og tekst	Alle fag og grunnleggende ferdigheter
Kropp, bevegelse og helse	Kroppsøving og mat og helse
Kunst, kultur og kreativitet	Kunst og håndverk og musikk
Natur, miljø og teknikk	Naturfag og samfunnsfag
Etikk, religion og filosofi	Kristendom, religion, livssyn og etikk
Nærmiljø og samfunn	Naturfag og samfunnsfag
Antall, rom og form	Matematikk og kunst og håndverk

Barnehagene og skolene har de siste årene hatt en felles forpliktende plan for lese – og skriveopplæring i Horten Kommune, ”Leseglede – og skrivelyst”. Planen skaper sammenheng og progresjon i overgangene fra barnehage til barneskole og fra barneskole til ungdomsskole og sikrer barna i Horten en god lese- og skriveopplæring av høy kvalitet.

I tillegg samarbeider barnehagene og skolene om diverse felles aktiviteter i ”Horten leser”, som er en uke i året hvor det spesielt rettes fokus mot lesing blant barn og voksne i Horten Kommune.

OVERFØRING AV INFORMASJON

Informasjon og dokumentasjon kan blant annet danne grunnlag for dialogen mellom barnehagen, foreldrene og skolen. Dette vil være viktig for alle barn, men spesielt for barn som har behov for ekstra støtte og hjelp.

” Siste året i barnehagen”

- foreldresamtalen om skolestarteren

Barnehagen inviterer alle foreldrene til samtale våren før barnet begynner på skolen. Dette er en god anledning til å oppsummere barnehagetiden, barnets sterke sider og utviklingsområder. Det er utarbeidet en felles mal for innholdet i samtalen.

Foreldrene må gi skriftlige samtykke til at opplysningene viderefremmes til skolen. (Vedlegg 1 og 2).

– en rapport til skolen

I Horten kommune utarbeider alle barnehagene en plan for overgangen fra barnehagen til skolen, som er nedfelt i barnehagens årsplan. Planen inneholder tiltak som legger til rette for at:

- barnet opplever sammenheng og progresjon i læringsinnholdet i barnehagen og skolen og har muligheter til aktiv medvirkning i denne
- barnet tar avskjed med barnehagen på en god måte
- barnet gleder seg til å begynne på skolen
- barnet blir kjent med skolen i god tid før første skoledag

Barnets foreldre kjenner planen. En oppsummering og evaluering av planen sendes barnets skole, slik at barnets lærer blir kjent med hva barnet har gjennomført i tiden før skolestart.

Rapporten bør inneholde barnehagens mål og visjoner og hvordan det har kommet til uttrykk gjennom barnets lek, opplevelse og læring, samt beskrivelser av barnets sosiokulturelle betingelser i barnegruppen / barnehagen.

Rapporten sendes foreldrene, rektor i barnehagens skolekrets og barnehagesjefen.

(Vedlegg 3).

"Første året i skolen"

- Årsplan sendes til barnehagen

På samme måte som skolen kan benytte seg av kunnskapen om hva barnehagen og barnet har gjennomført i tiden før skolestart, skal barnehagen få et innblikk i hva som ventes første året i skolen. Skolens årsplan for 1.klasse overleveres ved første samarbeidsmøte i september/oktober.

Lokal plan for samarbeid for sammenheng barnehage, hjem, SFO og skole

Barnehagene og skolen i hver skolekrets møtes hver høst. Her må lærere og førskolelærere avklare forventninger, utvikle felles kompetanse på feltet og planlegge samarbeidet for det kommende skole – og barnehageåret.

Planen sendes skolen og barnehagene i skolekretsen og virksomhetslederne for skole og barnehage (Vedlegg 4).

Foreldremedvirkning

Personalet i barnehagen har ansvar for å gi foreldrene nødvendig informasjon om og begrunnelser for barnehagens virksomhet og invitere foreldre til medvirkning. Barnehagen må være lydhør for foreldrenes forventninger og ønsker både som enkeltpersoner og som gruppe.

Barnehagen møter barnets foreldre daglig og spørsmål knyttet til barnets trivsel og utvikling, samt barnehagens virksomhet, skal drøftes.

Gjennom FAU og SU i barnehagen medvirker foreldrene i den lokale planen for samarbeid mellom barnehagen og nærmiljøskolen. Foreldrene medvirker også gjennom vurderinger av barnehagens årsplan.

BARNEHAGER OG SKOLER I HORTEN KOMMUNE

Horten kommune har 7 barneskoler og 27 små og store barnehager. 11 av barnehagene er kommunale (K) og 16 er private (P). Kun barnehager som har 5 åringer er med i samarbeidet med skolene.

I dag finnes det barn som skal begynne på andre skoler enn barnehagens nærmiljøskole. Styrer må be om årsplan for 1.klasse, samarbeidsplan og annen relevant informasjon fra de skolene dette gjelder.

Oversikt over skoler og barnehager som samarbeider:

<u>Åsgårdstrand:</u>	Åsgården skole	-	Stifinneren barnehage	(P)
		-	Åsgårdstrand barnehage	(K)
<u>Skoppum:</u>	Lysheim skole	-	Blåbærlyngen barnehage	(K)
<u>Sentrum :</u>	Sentrum skole	-	Karljohansvern barnehage	(K)
		-	Strandparken barnehage	(K)
		-	Gartnerløkka barnehage	(K)
<u>Granly :</u>	Granly skole	-	Borre student- og idretts barnehage	(P)
		-	Espira Baggerødbanen barnehage	(P)
		-	Trimveien barnehage	(P)
		-	Strandparken barnehage	(K)
		-	Rørehagen barnehage	(K)
<u>Lillås :</u>	Lillås skole	-	Barnas barnehage	(P)
		-	Lilaas Gård barnehage	(P)
		-	Skavli barnehage	(K)
<u>Nordskogen:</u>	Nordskogen skole	-	Nordskogen barnehage	(K)
		-	Bjørnestien barnehage	(K)
<u>Nykirke:</u>	Fagerheim skole	-	Espira Nykirke barnehage	(P)

”Vi lærer ikke for skolen, men for livet ”

RUTINER FOR SAMARBEID MELLOM BARNEHAGE, HJEM, SFO OG SKOLE

Dato	Tiltak	Ansvarlig
September	Samarbeidsmøte mellom barnehagene og skolen. Styrer, rektor, SFO-leder og pedagogisk personal deltar. I møtet skal det: <ul style="list-style-type: none"> • Overleveres årsplan for 1.kl. til barnehagen. • Utarbeides en ” Lokal samarbeidsplan for barnehage, hjem, SFO og skole”. Her avklares forventninger, felles rutiner, pedagogiske aktiviteter, turdager, pedagogiske metoder, prosjekter, møteplasser, besøks - /bli kjent dager m.m. <p style="text-align: center;">NB! Husk å inkludere barn som går i annen barnehage/er hjemme.</p> <p style="text-align: center;">Planen presenteres i barnehagens SU og foreldre til skolestartere.</p>	Rektor
		Styrer
	Pedagog(er) fra barnehagen besøker skolen (1. klasse) inkl. SFO, i september, for å dele erfaringer og få innsikt i hverandres pedagogikk.	Styrer/ Rektor
	Skolen/SFO deltar på foreldremøte i barnehage for skolestarterne.	Styrer
November	Styrer informerer foresatte til barn med behov for helhetlig spesialpedagogisk opplæring, om overføring av opplysninger til skoleadministrasjonen. Foresatte skal gi skriftlig samtykke om dette.	Styrer
	Barnehageadministrasjonen melder inn totalt antall barn, navn og adresse med behov for helhetlig spesialpedagogisk opplæring til skoleadministrasjonen.	Rådgiver bh.adm
	Overføringsmøte fra barnehagen til skolen for barn med behov for helhetlig spesialpedagogisk opplæring kommende skoleår. Etter behov deltar PP - tjenesten, SFO, foreldre, BUPA m.fl. Alternativt inviteres skolen til barnets ansvarsgruppe ” Nye barn” i barnehagen meldes fortløpende til rektor Etter samtykke fra foreldre sendes barnehagens mål i IOP og en oversikt over hvilke utfordringer barnet har til skolen.	Styrer
	Barnehagebarna inviterer fadderbarna i skolen. Barnehagebarna lager innholdet for besøket.	Styrer
15. februar	Søknadsfrist for barn med behov for helhetlig spesialpedagogisk opplæring i skolen Styrer veileder foresatte i søknadsprosessen	Foreldre / Foresatte
Uke 9	Datoene for «Bli kjent dager» sendes ALLE barnehagene	Rektor
Mars-April	Eventuelle overføringsmøter for andre barn med spesielle behov.	Styrer
Mai	Barna besøker skolen i 2 dager. Blir kjent med skolen, læreren og medelever. Kopi av invitasjonen til foreldrene sendes barnehagene Skolene gjennomfører foreldremøte i forbindelse med bli kjent dagene. Dato sendes også til barnehagene. Skolene skal, så langt det er mulig, sette av en felles uke til bli kjent dager.	Rektor
1.juni	Barnehagens rapport” Siste året i barnehagen” og ” Overføringskjema mellom barnehage og skole” sendes skolen. Skjemaene inneholder informasjon om det enkelte barnet, barnegruppa og det pedagogiske arbeidet i avdelingen / barnehagen.	Styrer
	Rapporten og overføringskjemaene <u>skal</u> leses av 1.klasselærere og SFO-ansatte.	Rektor

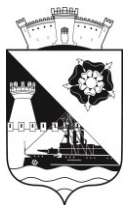
Planen evalueres innen 31.12.2019.

Hanne Bakke
Barnehagesjef

Jan Einar Bruun
Skolesjef

Vedlegg:

1. "Overføringsskjema mellom barnehage og skole"
2. Veileder til foreldresamtalen
3. Veileder - Barnehagens rapport: "Siste året i barnehagen"
4. Veileder for "Lokal plan for samarbeid barnehage, hjem og skole"

HORTEN KOMMUNE

XXXXXXXXXX BARNEHAGE

ADRESSE

POSTNR. /STED

UNNTATT FRA OFFENTLIGHET
(OFFENTLIGHETSLOVEN § 5A)**OVERFØRINGSSKJEMA MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE**

Våren:	
Barnets navn:	Født:

BARNETS FORVENTNINGER TIL SFO OG SKOLE:

Hva er barnets tanker og forventninger til SFO og skole?

--

BARNETS STERKE SIDER OG UTVIKLINGSOMRÅDER I FORHOLD TIL:

Faglig og skolemessig motivasjon

--

Sosielt samspill (med barn og voksne)

--

Selvstendighet (i for eksempel påkledning – og toalettsituasjon, i lek og læringsaktivitet, i å forstå beskjeder og motta instruksjoner)

--

Annen sentral informasjon til beste for elevens læringsmiljø og læringsutbytte

For eksempel behov for tilpasset opplæring, særskilt norskopplæring, dysleksi, sykdom, syn, hørsel, fravær eller innspill til gruppesammensetning

--

Jeg samtykker til at informasjonen nedtegnet på dette skjemaet overføres fra

_____ barnehage til _____ barneskole.

Eventuelle vedlegg: _____

Dato: _____

Pedagogens underskrift: _____

Foresattes underskrift: _____

OVERFØRINGSSKJEMA MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

FORSLAG TIL TEMAER I FORELDRESAMTALEN

I veilederen fra Kunnskapsdepartementet ”**Fra eldst til yngst**” side 20 står det;

”God informasjon om hvert barn før skolestart

At skolen får god informasjon om hvert enkelt barn før skolestart kan bidra til at skolen bedre kan legg til rette for individuell læringsløp allerede fra skolestart. Informasjon fra barnehagen må ha fokus på hva barnet kan og mestrer og på hva det kan trenge særskilt støtte til.

Barnehagen kan også gi skolen informasjon om hva barna har opplevd, lært og gjort i barnehagen. Dersom barnehagen skal gi informasjon om enkeltbarn, skal foreldrene samtykke i dette.”

Forslag til temaer som kan snakkes om i siste samtale i barnehagen og videreformidles til skolen:

- Familieforhold: gift/ skilt, enslig, delt omsorg, fosterhjem, annet
- Mail adresse, begge foreldre
- Språk/ nasjonalitet
- Helsetilstand; syn, hørsel, allergi
- Sosial kompetanse; vente på tur, tape i spill, snakke en av gangen
- Venner; hjemme, barnehagen, annet
- Motorikk
- Begreper, større enn, mindre enn, oppe, nede
- Blyant, grep, saks
- Kan skrive sitt navn, lese, telle, skrive tall
- Spesielle interesser
- Sterke sider
- Mestring; kle på seg selv, holde orden i sekk, ta imot beskjed...

Barnehagens rapport: "Siste året i barnehagen"

Veiledning

Rammeplan for barnehager sier :

"Planer for overgang fra barnehage til skole må nedfelles i barnehagens årsplan."

Planene skal inneholde tiltak som legger til rette for at :

- barnet opplever sammenheng og progresjon i læringsinnholdet i barnehagen og skolen og har muligheter til aktiv medvirkning i denne
- barnet tar avskjed med barnehagen på en god måte
- barnet gleder seg til å begynne på skolen
- barnet blir kjent med skolen i god tid før første skoledag

En oppsummering og evaluering av planen skal sendes barnets skole, slik at barnets lærer blir kjent med barnehagens pedagogiske innhold i tiden før skolestart.

Rapporten fylles ut av de pedagogiske lederne, som har ansvar for skolestartere, og leveres til styrer. Styrer skriver en samlet rapport fra barnehagen og sender den til rektor og virksomhet barnehage innen 1.juni

Rapporten skal inneholde:

- 1) En beskrivelse av skolestartergruppa

- 2) En gjengivelse av følgende punkter fra barnehagens årsplan :
 - Visjon og satsningsområder
 - Planer for overgang fra barnehage til skole.

- 3) En beskrivelse av hva barnehagen har gjennomført med skolestarterne for å nå målene i årsplan. (For eksempel prosjektarbeid med barn, opplevelse og læring gjennom lek, bruk av fagområder, læremidler og metoder.)

Lokal plan for samarbeid for sammenheng barnehage, hjem, SFO og skole

Veiledning

Årsplan for samarbeid mellom barnehage og skole

Barnehagene og skolen i hver skolekrets møtes hver høst. Her må lærere og førskolelærere avklare forventninger, utvikle felles kompetanse på feltet og planlegge samarbeidet for det kommende skole – og barnehageåret.

Følgende bør være med i planen:

- dato for samarbeidsmøter / aktiviteter
- søknadsfrist for barn med behov for helhetlig spesialpedagogisk opplæring i skolen
- tidspunkt for samarbeidsmøte om informasjon om årets første klasse
- tidspunkt for besøksdager - / bli - kjent dager
- tidspunkt for foreldremøter
- tidspunkt for informasjon til 1.klasselærere om neste års elever
- tidspunkt for besøk i barnehagen av 1. kl. lærerne
- besøk på våren i SFO
- felles prosjekter og tradisjoner som for eksempel kulturelle tiltak (den kulturelle skolesekken / barnehagesekken), fadderordninger, bruk av nærmiljøet, HOPP.

Datoer for besøks - /bli kjent dager skal sendes til ALLE barnehager

Planen sendes barnehagene i skolekretsen, skolene/SFO og administrasjonen for skole og barnehage.